

TS. NGUYỄN MINH KIỀU

**Khoa Sau Đại học - Đại học Mở TP. HCM và
Chương trình Giảng Dạy Kinh Tế Fulbright**

TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP CĂN BẢN

**LÝ THUYẾT & THỰC HÀNH QUẢN LÝ
ỨNG DỤNG CHO CÁC DOANH NGHIỆP VIỆT NAM**

(Tái bản lần thứ hai)

**NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ
Năm 2010**

TÌM ĐỌC TỦ SÁCH TÀI CHÍNH NGÂN HÀNG CỦA CÙNG TÁC GIẢ NGUYỄN MINH KIỀU

1. Nguyễn Minh Kiều, (2010), TIỀN TỆ – NGÂN HÀNG, NXB Thống kê.
2. Nguyễn Minh Kiều, (2010), THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI VÀ CÁC GIAO DỊCH KINH DOANH NGOẠI HỐI, Nhà xuất bản Thống kê.
3. Nguyễn Minh Kiều, (2010), TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP CĂN BẢN, Nhà xuất bản Thống kê.
4. Nguyễn Minh Kiều, (2010), NGHIỆP VỤ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI, Nhà xuất bản Thống kê.
5. Nguyễn Minh Kiều, (2010), BÀI TẬP VÀ BÀI GIẢI NGHIỆP VỤ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI, Nhà xuất bản Lao động – Xã hội.
6. Nguyễn Minh Kiều, (2010), BÀI TẬP VÀ BÀI GIẢI THANH TOÁN QUỐC TẾ, Nhà xuất bản Thống kê.
7. Nguyễn Minh Kiều, (2010), TÍN DỤNG VÀ THẨM ĐỊNH TÍN DỤNG NGÂN HÀNG, Nhà xuất bản Tài chính.
8. Trần Hoàng Ngân, Nguyễn Minh Kiều (2010), THANH TOÁN QUỐC TẾ, Nhà xuất bản Thống kê.
9. Nguyễn Minh Kiều, (2010), TÀI CHÍNH CÔNG TY HIỆN ĐẠI, Nhà xuất bản Thống kê.
10. Nguyễn Minh Kiều, (2010), NGHIỆP VỤ NGÂN HÀNG HIỆN ĐẠI, Nhà xuất bản Thống kê.
11. Nguyễn Minh Kiều, (2010), PHÂN TÍCH VÀ ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN, Nhà xuất bản Thống kê.
12. Nguyễn Minh Kiều, (2010), PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH VÀ ĐỊNH GIÁ TRỊ DOANH NGHIỆP, Nhà xuất bản Thống kê.
13. Nguyễn Minh Kiều, (2010), LẬP MÔ HÌNH TÀI CHÍNH, NXB Thống kê.
14. Nguyễn Minh Kiều, (2010), QUẢN LÝ DANH MỤC ĐẦU TƯ, NXB Thống kê.
15. Nguyễn Minh Kiều, (2010), QUẢN TRỊ RỦI RO TÀI CHÍNH, NXB Thống kê.
16. Nguyễn Minh Kiều, (2010), QUẢN TRỊ RỦI RO TRONG NGÂN HÀNG, Nhà xuất bản Thống kê.
17. Nguyễn Minh Kiều, Bùi Kim Yến (2010), THỊ TRƯỜNG TÀI CHÍNH, Nhà xuất bản Thống kê.
18. Nguyễn Minh Kiều, (2010), HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH TÍN DỤNG VÀ THẨM ĐỊNH TÍN DỤNG NGÂN HÀNG, Nhà xuất bản Thống kê.
19. Nguyễn Minh Kiều, (2010), NGHIỆP VỤ KINH DOANH VÀ ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN, Nhà xuất bản Thống kê.

VỀ TÁC GIẢ

Tiến sĩ **NGUYỄN MINH KIỀU** hiện phụ trách Khoa Sau Đại học – Đại học Mở TP. HCM – nơi chuyên đào tạo Cao học chuyên ngành Tài chính Ngân hàng & Cao học Quản trị Kinh doanh có uy tín hiện nay. Trước đó, ông là Trưởng Bộ Môn Kinh Doanh Tiền Tệ của Khoa Ngân hàng thuộc Trường Đại học Kinh Tế Thành phố Hồ Chí Minh. Ông còn là giảng viên chính môn Phân tích Tài chính và đồng Giảng viên môn Tài chính Phát triển của Chương Trình Giảng Dạy Kinh Tế Fulbright – Chương trình liên kết giữa Harvard University và Đại học Kinh Tế TP. Hồ Chí Minh.

Tốt nghiệp Cử nhân Kinh tế chuyên ngành Ngân hàng năm 1986, ông được Đại học Kinh Tế giữ lại làm cán bộ giảng dạy của trường từ năm 1987. Năm 1995 ông trúng tuyển và tham gia vào Chương Trình Phát Triển Quản Lý Thụy Sĩ – AIT – Việt Nam (SAV) và được tuyển chọn sang học chương trình Thạc sĩ Quản Trị Kinh Doanh (MBA) tại Viện Công Nghệ Châu Á (AIT), Thái Lan. Năm 1997 sau khi nhận bằng MBA, ông về tiếp tục giảng dạy tại Đại học Kinh Tế đồng thời làm nghiên cứu và giảng dạy cho chương trình SAV. Năm 1998 ông nhận được học bổng của Chương trình SAV và được tuyển chọn vào học chương trình Tiến sĩ Quản Trị Kinh Doanh (DBA) tại Southern Cross University, Australia. Năm 2001 sau khi nhận bằng DBA ông trở về Việt Nam giảng dạy cho Đại học Kinh Tế và Chương trình Fulbright. Hiện nay, ông đang phụ trách Khoa Sau Đại học – Đại học Mở TP. HCM – nơi chuyên đào tạo Cao học chuyên ngành Tài chính Ngân hàng & Cao học Quản trị Kinh doanh có uy tín. Ngoài ra, ông còn giảng dạy Tài chính công ty, Quản trị tài chính và Tài chính quốc tế cho các chương trình do đại học nước ngoài mở ở Việt Nam như CFVG, UBI, Curtin, Cao học Hà Lan, và tham gia giảng dạy và tư vấn cho các doanh nghiệp và ngân hàng thương mại Việt Nam.

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

LỜI NÓI ĐẦU

Luồng gió đổi mới bắt đầu từ năm 1986 đã thổi các khái niệm và lý thuyết quản trị tài chính và tài chính công ty từ các nước phát triển, đặc biệt là Mỹ, vào Việt Nam. Từ đó đến nay, những khái niệm quản trị và lý thuyết tài chính công ty từng bước được học tập và truyền bá vào Việt Nam. Thắng thắn mà nói đây là một đóng góp quan trọng, nhưng quan trọng hơn nữa là làm sao ứng dụng được các khái niệm và lý thuyết tài chính được xây dựng và phát triển từ các nước tiến tiến vào bối cảnh của Việt Nam.

Phần lớn các sách tài chính doanh nghiệp và quản trị tài chính đã xuất bản ở Việt Nam từ trước đến nay đều cố gắng và chỉ dừng lại ở mức độ biên dịch và giới thiệu các khái niệm và lý thuyết tài chính công ty ở Mỹ vào Việt Nam, chứ chưa làm rõ và nhấn mạnh đến cách thức cũng như khả năng ứng dụng các khái niệm và lý thuyết này như thế nào? *Kết quả là* độc giả, nhất là các bạn sinh viên chưa trải nghiệm qua thực tiễn, cảm thấy khó hiểu và bối rối khi vận dụng vào thực tiễn. Góp phần chia sẻ khó khăn này, tôi đã bỏ ra thời gian và công sức học tập có hệ thống qua chương trình thạc sĩ và tiến sĩ quản trị kinh doanh ở nước ngoài, tự đọc và nghiên cứu qua khoảng 10 quyển sách về quản trị tài chính (Financial Management) và tài chính công ty (Corporate Finance) trong suốt 10 năm trời cùng với kinh nghiệm tư vấn và lăn lộn với các doanh nghiệp Việt Nam để viết và xuất bản quyển **Tài chính doanh nghiệp : Lý thuyết và thực hành quản lý ứng dụng cho doanh nghiệp Việt Nam**. Quyển sách này nghiên cứu kế thừa và vận dụng các khái niệm và lý thuyết quản trị tài chính và tài chính công ty được trình bày trong các tác phẩm nổi tiếng của các giáo sư ở các trường đại học Mỹ. Do vậy, nội dung quyển sách này thể hiện sự vận dụng vào Việt Nam các khái niệm và lý thuyết tài chính từ :

1. Van Horne, J.C., and Wachowicz, J.M., (2001), **Fundamentals of Financial Management**, 11th Edition, Prentice Hall.
2. Ross, Westerfield and Jordan : **Fundamentals of Corporate Finance**, Seventh edition, 2005, McGraw-Hill Irwin.
3. Ross, S.A., Westerfield, R.W., Jaffe, J.F., (2002), **Corporate Finance**, 6th Edition, McGraw-Hill and Irwin.
4. Ross, S.A., Westerfield, R.W., Jaffe, J.F., (2005), **Corporate Finance**, 7th Edition, McGraw-Hill and Irwin.

5. Brealey, R.A., and Myers, S.C., (1996), **Principles of Corporate Finance**, 5th Edition, McGraw-Hill.
6. Frank J. Fabozzi, Franco Modigliani, Frank J. Jones, Michael G. Ferri : **Foundations of financial markets and institutions**, Third edition, 2002, Prentice Hall.
7. Madura, J. (2001), **Financial Markets and Institutions**, 5th edition, South-Western College Publishing.
8. Shapiro, A. A., (1999), **Multinational Financial Management**, 6th edition, Prentice Hall.
9. Eun and Resnick : **International Financial Management**, Third Edition, 2004, Irwin – McGraw-Hill.
10. Moosa, A. I., (2004), **International Finance**, 2nd edition, McGraw-Hill.

Nét độc đáo của quyển sách này không chỉ dừng lại ở chỗ tham khảo nhiều sách về tài chính của các tác giả nổi tiếng ở nước ngoài mà còn ở chỗ, *trước tiên*, biết chắt lọc những khái niệm và lý thuyết nào phù hợp và có khả năng ứng dụng ở Việt Nam, và, kế đến, trình bày theo trật tự và hệ thống sao cho dễ đọc, dễ hiểu, dễ theo dõi, và đặc biệt, dễ ứng dụng đối với độc giả. Ngoài ra, rút kinh nghiệm từ lần xuất bản đầu tiên vào năm 2006, ở lần tái bản thứ hai này quyển sách đã được bổ sung, chỉnh lý và tái cấu trúc cho phù hợp hơn với chương trình đào tạo của hầu hết các trường đại học và thực tiễn quản lý tài chính của các doanh nghiệp ở Việt Nam. Với mục tiêu như vậy, tiếp theo quyển **Tài chính doanh nghiệp căn bản** ★ gồm 2 phần 1 & 2 với 9 chương, lần này quyển **Tài chính doanh nghiệp căn bản** ★★ được trình bày thành 2 phần 3 & 4 với 8 chương sau :

Phần 3 : Quyết định nguồn vốn và chính sách cổ tức - Phần này có bốn chương được lần lượt trình bày, bao gồm :

- *Chương 10* : Đòn bẩy hoạt động và đòn bẩy tài chính.
- *Chương 11* : Quyết định nguồn vốn và chi phí sử dụng vốn.
- *Chương 12* : Quyết định cơ cấu vốn.
- *Chương 13* : Quyết định chính sách cổ tức.

Mục tiêu của phần này là trang bị kiến thức và công cụ phân tích nhằm ra quyết định liên quan đến huy động nguồn vốn và chính sách cổ tức của công ty. Nét độc đáo của phần này là bạn sẽ tiếp cận một cách có hệ thống với lý thuyết M&M về cơ cấu vốn.

Phần 4 : Những quyết định khác của tài chính doanh nghiệp – Phần này có bốn chương được lần lượt trình bày, bao gồm :

- *Chương 14* : Quyết định sáp nhập và thu tóm công ty.
- *Chương 15* : Nhận dạng và đo lường rủi ro tài chính.
- *Chương 16* : Quản lý rủi ro tín dụng và rủi ro lãi suất.
- *Chương 17* : Quản lý rủi ro tỷ giá và tổn thất ngoại hối.

Mục tiêu của phần này là trang bị kiến thức và công cụ phân tích và định giá để giúp ra các quyết định đầu tư, một trong ba quyết định chủ yếu của tài chính doanh nghiệp.

Ngoài ra, ở cuối một số chương còn có trình bày các nghiên cứu tình huống nhằm giúp bạn đọc hiểu được cách thức ứng dụng và đưa các khái niệm cũng như lý thuyết tài chính học tập được ở các nước vào Việt Nam như thế nào ? Mặt khác, ở lần xuất bản này những ví dụ và tình huống minh họa được thu thập từ thực tiễn quản lý của doanh nghiệp Việt Nam, nhằm làm cho quyển sách ngày càng sát thực và gần gũi hơn với bạn đọc. Vì lẽ đó, cho dù bạn là sinh viên hay là nhà quản lý doanh nghiệp bạn vẫn tìm thấy được ở quyển sách này những nét độc đáo và thu hút riêng biệt.

Với các bạn sinh viên, quyển sách này còn đặc biệt chia sẻ với những nỗi lo của các bạn về thực hành và thi cử. Vì vậy, ở cuối tất cả các chương bạn sẽ tìm thấy sự hữu ích của quyển sách này qua các mục tóm tắt nội dung, câu hỏi ôn tập, bài tập thực hành kèm lời giải và bài tập rèn luyện để các bạn rèn thêm kỹ năng của mình nhằm vượt qua được kỳ thi và trải nghiệm trước khi bước vào thực tiễn quản lý doanh nghiệp.

Với 2 phần gồm 8 chương được bố cục và trình bày một cách khoa học và có hệ thống, tôi hy vọng quyển sách này sẽ là một cẩm nang không thể thiếu của các nhà quản lý và giáo trình được ưa chuộng nhất của các bạn sinh viên. Xin giới thiệu và chân thành cảm ơn sự ủng hộ của quý độc giả đến với quyển sách này.

TS. NGUYỄN MINH KIỀU

CẢM ƠN

Quá trình biên soạn quyển sách này từ khi nảy sinh ý tưởng cho đến khi hoàn tất bản thảo giao cho Nhà Xuất bản mất hết khoảng 5 năm. Năm năm là một khoảng thời gian khá dài nhưng cần thiết để tích lũy kiến thức và kinh nghiệm cho một tác phẩm tâm huyết được đầu tư khá chu đáo. Để có được ngày hôm nay, ngày mà quyển sách này chính thức chào đời như một món quà dành cho độc giả, tôi đã nhận được sự ủng hộ và giúp đỡ của rất nhiều tổ chức và cá nhân. *Nhân đây, trước tiên*, tôi xin chân thành bày tỏ lòng biết ơn đến các tổ chức :

- Khoa Sau Đại học – Đại học Mở TP. HCM.
- Trường Đại học Kinh Tế TP.HCM (UEH).
- Swiss – AIT – Vietnam Management Development Program (SAV).
- Asian Institute of Technology (AIT), Bangkok, Thailand.
- Southern Cross University (SCU), NSW, Australia.
- Fulbright Economics Teaching Program (FETP), Harvard University.
- Victoria University of Wellington (VUW), New Zealand.

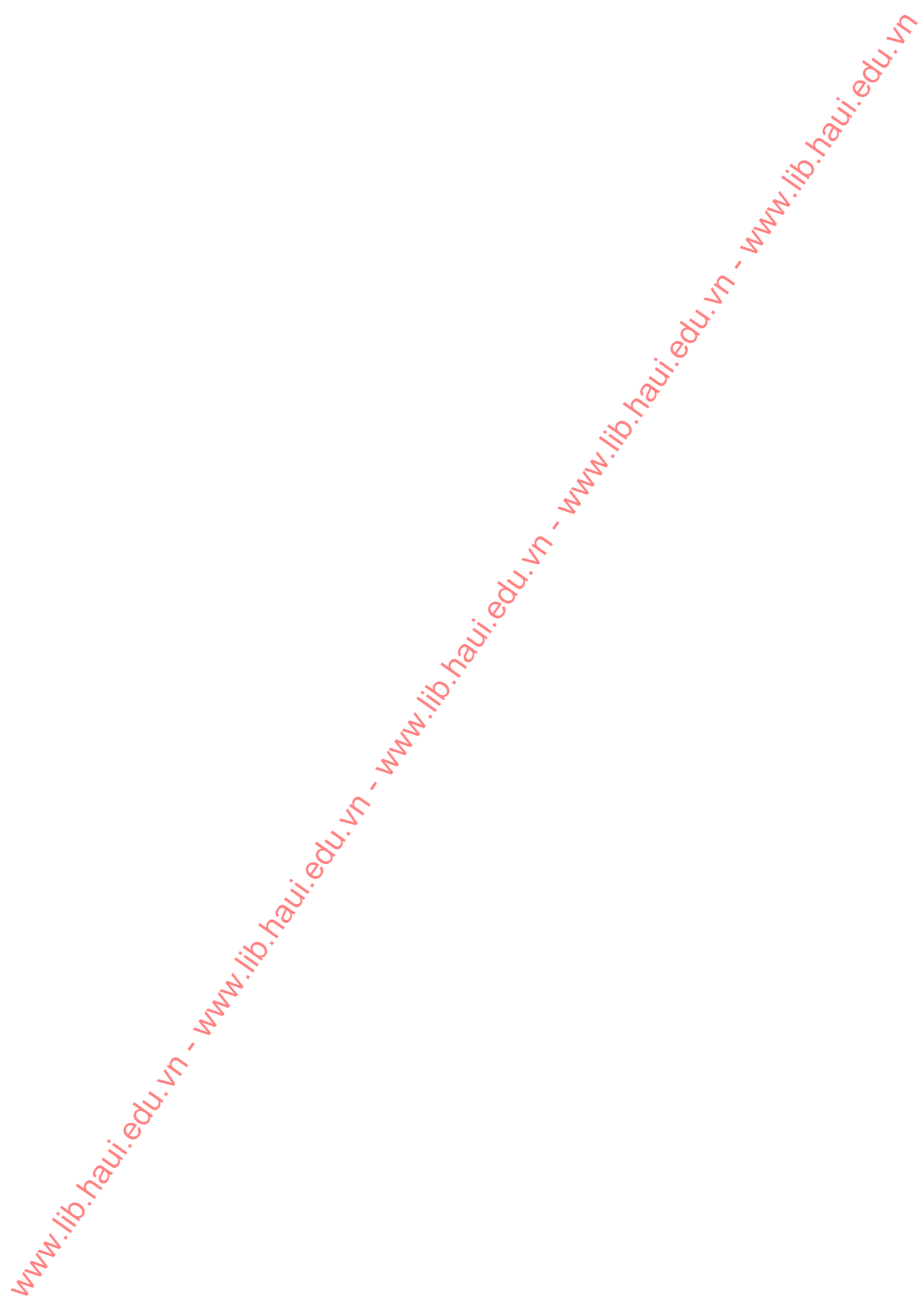
đã có công trong việc cung cấp phương tiện học tập, nghiên cứu, kiến thức và kinh nghiệm cho tôi tích lũy qua nhiều năm để có thể viết nên quyển sách này.

Kế đến, tôi chân thành cảm ơn các giáo sư các bậc thầy đã dìu dắt và truyền đạt kiến thức và kinh nghiệm cho tôi, cụ thể là thầy Phạm Văn Năng – Hiệu trưởng Đại học Kinh Tế TP.HCM, Giáo sư Jyoti Gupta – Nguyên Head of School of Management, Asian Institute of Technology (AIT), Giáo sư Geoffrey Meredith – Nguyên Director of Graduate College of Management, Southern Cross University (SCU), Giáo sư Neil Quigley – ProVice Chancellor, Victoria University of Wellington (VUW).

Ngoài ra, tôi cũng xin cảm ơn các bạn đồng nghiệp bao gồm Dr. Viktoria Dalko, chị Ngô Kim Phượng, các anh Nguyễn Xuân Thành, Diệp Dũng và Huỳnh Thế Du ở Chương trình Giảng Dạy Kinh Tế Fulbright đã đóng góp một số ý kiến, tài liệu và dữ liệu hỗ trợ cho việc biên soạn quyển sách này. Chân thành cảm ơn sự ủng hộ nhiệt tình của bạn đọc như là một động lực không thể thiếu cho lần tái bản này và những lần tái bản sau.

Cuối cùng là lời tri ân tận đáy lòng xin dành cho cha và mẹ là những người sinh thành và dạy dỗ tôi nên người, cũng như lời cảm ơn đầy yêu thương và triu mến dành cho Trần Thị Quế là người bạn đời chịu đựng khó khăn vất vả nhất và luôn sát cánh cùng tôi trong lúc khổ đau cũng như hạnh phúc. *Một lần nữa* xin chân thành cảm ơn tất cả những ai đã có công ơn và ảnh hưởng đến thành quả ngày nay của tôi.

TÁC GIẢ

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Sau khi xuất bản lần thứ nhất, quyển **Tài chính Doanh nghiệp** của tác giả Nguyễn Minh Kiều đã nhận được sự chào đón và ủng hộ nhiệt tình của đông đảo bạn đọc. Trong thời gian ngắn khoảng hai năm đã có 15.000 quyển được bán khắp cả nước, trong đó đối tượng bạn đọc tập trung nhiều nhất là sinh viên các trường đại học thuộc khối ngành kinh tế và nhân viên đang làm việc tại các doanh nghiệp, công ty chứng khoán và ngân hàng thương mại.

Nhiều bạn đọc đã bày tỏ sự quan tâm và ưa thích đặc biệt đối với quyển **Tài chính Doanh nghiệp** của tác giả Nguyễn Minh Kiều ở chỗ nội dung sách phong phú bao quát hầu hết những quyết định tài chính mà doanh nghiệp cần xem xét và thực hiện. Về phong cách, bạn đọc rất thích thú với văn phong đơn giản, mạch lạc, dễ đọc và dễ hiểu mà tác giả đã sử dụng xuyên suốt từ chương đầu đến chương cuối của quyển sách. Gần đây, tình hình thị trường tài chính và hoạt động của các doanh nghiệp Việt Nam đã có một bước phát triển vượt bậc, nhất là kể từ khi Việt Nam gia nhập WTO và ký nhiều hiệp định thương mại với Hoa Kỳ. Tương tự, tình hình thị trường chứng khoán Việt Nam cũng ngày càng phát triển và hoạt động sôi động với Sở giao dịch chứng khoán ở TP.HCM và Trung tâm giao dịch chứng khoán Hà Nội cũng như số lượng các Công ty chứng khoán và công ty niêm yết trên thị trường gia tăng không ngừng. Trong hoàn cảnh như vậy, việc học tập và nghiên cứu về tài chính doanh nghiệp, nhất là tài chính các công ty cổ phần, ngày càng thu hút sự quan tâm của nhiều bạn đọc. Đứng trước nhu cầu mới, đòi hỏi quyển Tài chính Doanh nghiệp gấp rút tái bản lần thứ hai với những nội dung bổ sung và cập nhật mới nhất, nhằm đáp ứng nhu cầu học tập và nghiên cứu ngày càng tăng của nhiều sinh viên và nhân viên đang làm việc tại các doanh nghiệp, ngân hàng thương mại và công ty chứng khoán.

Lần này, Nhà xuất bản Thống kê xin hân hạnh giới thiệu đến bạn đọc quyển sách **Tài chính Doanh nghiệp** của tác giả Nguyễn Minh Kiều tái bản lần hai với tựa đề là "**Tài chính Doanh nghiệp căn bản – Lý thuyết và thực hành quản lý ứng dụng cho các doanh nghiệp Việt Nam**". Trong lần xuất bản này, nội dung sách đã được tác giả đầu tư với nhiều chương mới và nhiều ví dụ minh họa thực tiễn rất chi tiết cũng như cập nhật thông tin mới nhất sát thực với tình hình hoạt động của các doanh nghiệp ở Việt Nam. Ngoài văn phong mạch lạc, dễ đọc và dễ hiểu vốn có của tác giả mà bạn đọc đã từng thích thú, lần này bạn